

HÄGERSTEN-LILJEHOLMENS STADSDELSFÖRVALTNING

AVDELNINGEN FÖR FÖRSKOLA OCH ÄLDREOMSORG I EGEN REGI

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 165-2013-1.5.1
SID 1 (4)
2013-04-04

Handläggare: Susanne Forss Gustafsson
Telefon: 08-508 22 064

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2013-05 23

Stockholms stads förskoleprogram

"Stockholms stads förskoleplan – Framtidens förskola"

Remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remiss till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Yvonne Goldberg
avdelningschef

Sammanfattning

En ny förskoleplan för Stockholms stad föreslås, numera kallad förskoleprogram. Förslaget till förskoleprogram har beaktat lagändring, förtydliganden och kompletteringar i förskolans läroplan samt kommunfullmäktiges viljeinriktning som den uttrycks bland annat i budgeten.

Det tidigare kravet på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning har avskaffats. Istället ställs krav på att det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

Förvaltningen lämnar synpunkter på programförslagets innehåll och utformning samt för ett resonemang kring; om det behövs ett särskilt förskoleprogram, till vem/vilka planen är riktad, vilket innehåll som bäst kan tänkas stödja förskolornas arbete samt ge vårdnadshavarna och medarbetarna en vägledning om hur förskolor i världsklass ska nås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen. Förskolechefer och områdeschefer har bidragit med sina synpunkter. De fackliga organisationerna har informerats vid samverkansgrupp den 7 maj och vid förvaltningsgrupp den 14 maj.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har tillsammans med stadens övriga stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden, kulturnämnden, berörda fackliga organisationer och en rad enskilt drivna förskolor med flera fått remissen tillsänt sig för yttrande från Kommunstyrelsen. En ny förskoleplan för Stockholms stad föreslås, numera kallad förskoleprogram. Nuvarande förskoleplan antogs av Stockholms stads kommunfullmäktige i februari 2009.

En ny skollag samt förtydliganden och kompletteringar av vissa mål har gjorts i förskolans läroplan som trädde i kraft den 1 juli 2011. I samband med dessa ändringar avskaffades också kravet på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning. Istället ställs krav på att det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

Ärendet

Innehållet i förslag till ny förskoleplan/ nytt förskoleprogram

Förslaget till förskoleplan inleder med att berätta att förskoleprogrammet och stadens budget synliggör Stockholms stads ambitioner och prioriteringar utifrån nationella styrdokument och lokala förutsättningar. Tillsammans med skolplanen bildar förskoleprogrammet en helhet för utbildningssystemet i staden. Programmet omfattar såväl kommunal som fristående förskola och ska vägleda pedagogisk omsorg och öppen förskola. Rubriker och planen motsvarar i stort de som finns i läroplanen för förskolan.

Förskolans främsta styrdokument

- Skollagen
- Läroplan för förskolan
- Förskoleplan för Stockholms stad
- Stadens budget
- FNs barnkonvention
- Diskrimineringslagen
- Livsmedelslag, livsmedelsverkets rekommendationer
- Arbetsmiljölagen
- Kultur i ögonhöjd - Strategisk plan för barn och ungdomskultur

Det tidigare kravet på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning har avskaffats.

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget till förskoleprogram har beaktat lagändring, förtydliganden och kompletteringar i förskolans läroplan samt kommunfullmäktiges viljeinriktning som den uttrycks bland annat i budgeten. Förskoleprogrammets upplägg och innehåll överensstämmer i stora delar med det som regleras i läroplan för förskolan. Innehållet i ”Stockholms stads förskoleprogram” är dock omskrivet och med omkastad ordning. Läroplanen har ett antal målområden som behandlas i olika kapitel; Normer och värden, Lärande och utveckling, Barns inflytande, Förskola och hem, Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Som styrdokument och handledning skulle det fungera bättre om förskoleprogrammet var mer kompatibelt med läroplanens upplägg. Om man vill omarbeta och kommentera läroplanens innehåll så är det önskvärt med en kapitelindelning i enlighet med läroplanens. Det gör det möjligare att se skillnader och eventuella förtydliganden.

Förskolans läroplan är väl känd bland förskolans medarbetare och det är den som främst används som utgångspunkt för verksamheten. Mål och uppföljningar utformas också i stor utsträckning utifrån läroplanen.

En svårighet med att omformulera läroplanens innehåll är att det kan bli otydligt vad det är som gäller, förskoleprogrammets text eller läroplanens. Förslaget till förskoleprogram innehåller en del definitioner och påståenden som är otydliga, förenklade eller inte helt korrekta. Exempelvis står att kulturkompetens kommer att vara en viktig förmåga i framtiden och att verksamhet utomhus bidrar till att motverka traditionella könsroller. Hur definieras kulturkompetens? Ska inte inomhusverksamheten också bidra till att motverka traditionella könsroller? Och är det bara kring genusfrågor förskolan ska samverka med föräldrar?

Det framgår inte vem förskoleplanen riktar sig till? Vårdnadshavare och medarbetare har förmodligen olika behov av information. Kanske bör det vara två olika dokument.

Önskvärt är att förskoleprogrammets innehåll speglar den värdegrund som förskolan står för. Meningen ”Att alla barn har rätt till en förskola av hög kvalitet

oavsett föräldrars förmåga och kompetens” där kan med fördel den sista delen tas bort som uttrycker en negativ värdering.

Synpunkter som framkommer från förskolans medarbetare är att förslaget på förskoleprogram inte i tillräcklig omfattning tydliggör något nytt eller nya perspektiv som motiverar en plan/ett program nu när krav på kommunal förskoleplan är bortaget. Det finns redan i dag en rad styrdokument och förordningar för förskolan att följa. Staden har också uttryckt vilka prioriteringar som gäller för verksamhetsområdet i budgeten.

Ett önskemål som uttrycks är att ett förskoleprogram skulle kunna begränsas till de tillägg och kompletteringar som är utöver läroplanen och specifikt för Stockholms förskolor.

Det värde som ytterligare ett program möjligen kan bidra med är att vara mer långsiktigt visionärt och ge nya perspektiv som att se helheter och komplexitet i stadens verksamheter. Gärna tankar om hur staden kan stödja förskolorna och medborgarna för att förskolorna ska vara i världsklass. Hur ska morgondagens förskola utformas? Vilka krav finns på lokaler utomhusmiljö, teknik, tillgänglighet, långsiktig hållbarhet? Vilka verktyg erbjuds för att följa förskolornas förutsättningar och för att undersöka vilken betydelse de har för verksamheten och dess utveckling.

Ett annat stöd kan vara ett förtydligande kring hur stadens förskoleverksamheter bör arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Det kunde vara värdefullt att gemensamt följa några frågeställningar eller spår inom verksamhetsområdet över tid. Såsom förskolans likvärdighet, förändringar och utveckling i förskolans barngrupper, utformning och utemiljön och på vad sätt det påverkar verksamheten och barnen.

Bilagor

1. Förslag till Stockholms stads förskoleprogram